

UUTTA TIETOA JA HYVIÄ
KÄYTÄNTÖJÄ MARJA- JA
HEDELMÄYRITTÄJILLE

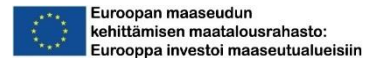
Marjakasvien vuotuisia hoitotöitä

Aloittavien marjanviljelijöiden työpaja

4. tapaaminen 4.4. Joensuu

Koonnut Marjo Marttinen ProAgria Keski-Suomi

Marjamaat -hanke

Vuotuishoitotoimia, pois lukien lannoitus, kastelu ja kasvinsuojelu

- Mansikalla: harsotus, harjaus, rivivälien hoito, rönsyjen poisto, syyshoito: (mahd.lehtien leikkuu, lannoitus, harsotus)
- Vadelmalla: leikkaus, sidonta, rivivälien hoito
- Herukalla: leikkuu, rivivälinurmen niitto
- Pensasmustikalla leikkuu

UUTTA TIETOA JA HYVIÄ
KÄYTÄNTÖJÄ MARJA- JA
HEDELMÄYRITTÄJILLE

Mansikka

Marjamaat -hanke

Harjaus

- Kuollut kasvusto (muoviviljelyksillä)harjataan keväällä, kun se on kuivahtanut.
- Pienillä aloilla katuharjalla / muovisella lehtiharavalla.
- Isoilla aloilla harjakoneella.
- Jos ei harjata, lehtikerros toimii eristeenä ja maa lämpenee hitaasti.
- Harjaamaton karikke lisääntymisalusta taudeille ja tuholaisille (homeitiöitä kylliksi, vaikka harjataankin).
- Harjaamaton kate suojaa mansikkaa helteellä ja sateella toisin kuin muovi.

Mansikan harjauslaite

Kuva: Avagro Oy

Harsotus

- Jos halutaan aikaistaa satoa, niin lumen sulamista voi jouduttaa levittämällä kevättalvella hangelle multaa, tuhkaa, kalkkia tms. mikä värjää lumen pinnan.
- Polypropeenista valmistetun harson (y. 17 g/m²) käyttö aikaistaa satoa muutamia päiviä.
- Tuholaisten tarkkailu pitää muistaa harsonkin alla (vihannespunkki, vattukärsäkäs).
- Harso on kiinnitettävä HYVIN. Ja jos tuuli sattuu viemään harson sähköjohtoihin, niin niitä ei sähköiskuvaaran takia saa mennä itse ottamaan pois.

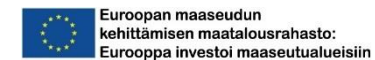

Harsotus

Ja tämä ei ollut sitten ylioppilasjuhlien koristelua....

Marjamaat -hanke

Rivivälien hoito

- Rivivälit yleensä nurmella
  - Hoito joko leikkurilla, kemiallisesti tai molemmilla
- Esim. glyfosaatti keväällä ja leikkuu loppukesän
- Rönsyjen hävitys Reglonella (poistuu 4.2.2020) + leikkuri

Rönsyjen poisto

- Tavoitteena saada mansikkapensaan kehitys painottumaan seuraavan vuoden sadon tuottoon, ei rönsyjen kasvattamiseen.
- Heti satokauden jälkeen.
- Muovin päällä olevat, juurtumattomat paleltuvat talven aikana ja lähtevät pois kevätharjauksessa.
- Luomu & muovi: rivivälileikkuun yhteydessä.
- Tavanomainen & muovi: rivivälileikkuun yhteydessä tai kemiallisesti Reglonella (huom. Reglone poistuu 4.2.2020)
- Muoviton: katkaistaan kiekkeleikkurilla rönsyt poikki

HML:n talviluentopäiviltä 11.3.2019 löydettyä: Heuling-rönsyleikkuri, Maahantuoja Vihdin kone

https://www.heuling.de/files/heuling-maschinenbau/bilder-content/erdbeeranbau-maschinen/Rankenschneider/heuling-maschinenbau-borgholzhausen_header-maschinen-fuer-den-erdbeeranbau_rankenschneider_1.jpg

Marja

Syyshoito

- Kokeita menossa Mansikan syyshoito- ja SataVarMa-hankkeissa:
  - Syysharsojen käyttö
  - Lehdistön niitto
  - Rönsyjen poisto
  - Syyslannoitus
  - Lisäksi selvitetään eri lajikkeiden kukintainduktion ajankohtaa
- Tavoitteena varmistaa kasvin hyvä kunto kukka-aiheiden muodostumista varten sekä varmistaa talvehtimista

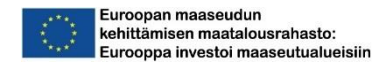
Talvisuojaus

- Tarpeen talvenarkojen lajikkeiden talvehtimisen varmistamiseksi ja kukka-aiheiden kehittymisen optimoimiseksi.
- Harsojen levittäminen syyskuun puolenvälin jälkeen edistää kukka-aiheiden kehittymistä. Jos tuolloin erityisen lämmintä (n. 20 astetta), harsojen levittämistä voi lykätä myöhäisemmäksi.

Vadelma

Marjamaat -hanke

Vadelman leikkaus

- Satoa tuottaneet versot leikataan pois. Mitä myöhemmin syksyllä, sen parempi. Käytännössä leikkaus on aloitettava (työvoima-asioiden takia) sadonkorjuun jälkeen. On mahdollista leikata myös keväällä, mutta leikkaus pitäisi tehdä ennen kasvuunlähtöä.
- V-tuennassa kasvuversoja (=seuraavan vuoden satoversoja) jätetään lajikkeen kasvuvoimakkuudesta riippuen 14 – 20 versoa/m
- Liian kaukana rivin keskustasta olevat versot poistetaan. Versoja max. 40 cm leveydellä.
- Käsityönä.
- Maan rajasta.
- Samalla poistetaan heikoimpia, ylimääräisiä kasvuversoja.
- Sekatöörit, akku- tai paineilma-avusteiset saksit.
- Tuenta purettava ennen leikkuun aloittamista.
- Työläs työvaihe.

Latvonta

- Parhaiten satoa tuottava osa verson keskivaiheilla
  - Latvonta parantaa verson alempien silmujen puhkeamista ja lisää näin sadon määrää
- Latvonta on paras tehdä aikaisin keväällä tai kevättalvella
  - Syksyllä latvottaessa versojen tulee olla jo täysin tuleentuneita
- Latvontakorkeus n. 175 – 180 cm
  - Matalakasvuisilla lajikkeilla voi olla alempanakin

Sidonta

- Vadelman versot sidotaan yksittäin tukilankaan tai tuetaan kahden langan väliin
- Tehdään yleensä heti leikkausten jälkeen
  - Hyvin tuetut ja sidotut versot kestävät talvella paremmin lumen painon ja kesällä lehdessä ollessaan tuulet sekä sivuversoihin kehittyvän sadon painon
- Tukilankoina usein vahvaa muovinarua
- Myös galvanoitu metallilanka kestää pitkän viljelyn
- Vahvan tukilangan parina käytetään usein paalinarua, joka vaihdetaan vuosittain

Kuva: Ismo Ruutiainen, Vadelman viljely

Kuva 129. Kuvassa kiinteä lanka on umpimuovia ja se on pujotettu vaakatukeen poratusta reiästä. Lanka kiristetään rivin päädystä. Toinen langoista on vaihdettava paalauslanka, joka on painettu kiristämisen jälkeen vaakatuven vino-sahaukseen.

Kuva 130. Versojen kiinnitys yksitellen kiinteään tukilankaan narapätkillä on hidasta, mutta versot pysyvät tiukasti kiinni halutulla kohdalla.

Kuva 131. Teippauskoneella versot kiinnitetään yksitellen kiinteään tukilankaan. Työ sujuu nopeasti, mutta hieman löysälle jäävän kiinnityksen takia versot saattavat tuulella jonkin verran kasaantua.

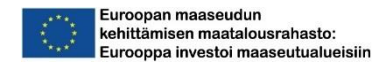

Kuva 132. Muovihakasilla verso pysyy tiukasti kiinni langassa. Hakanen on toisesta päästä kiinteästi kiinni langassa. Kun versot poistetaan irrotetaan vain hakasen toinen pää.

Herukka

Marjamaat -hanke

Herukan leikkuu

- Herukan leikkuun voidaan osin koneellistaa. Koneleikkuulla saadaan riviväleihin päin suuntautuvat, lamoavat okasta pois.
- Pensaan keskeltä on tarpeen tehdä käsileikkausta, vaikka tehtäisiin koneleikkaustakin.

- Herukan leikkuu: pitkävartisilla sakseilla, akku/tai paineilma-avusteisilla sakseilla. Herukan leikkuu on raskasta työtä.

Kuvassa herukan leikkuu näytösluontoisesti syksyllä (tavallisesti leikataan aikaisin keväällä)

Kuva: Marjo Marttinen

Rivivälien hoito

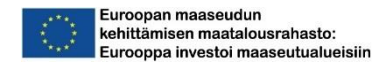
- Herukalla riviväleissä käytetään yleensä traktorivetoisia nurmileikkureita

Pensasmustikka

Marjamaat -hanke

Leikkaus

- **MTT:n kokemusten** mukaan puolikorkeiden lajikkeiden leikkaustarve Suomessa vähäinen.
- Kun leikataan, leikataan keväällä.
- Heikot oksat pois, lamoavat pois.
- Kun kasvusto 6-8 vuoden ikäinen, aloitetaan vanhimpien versojen poisto. Leikkaus maan rajasta herukan tapaan.
- Valoleikkaus: vanhoja oksia pois keskeltä pensasta .
- Kokeiltu vanhoilla korkeilla lajikkeilla alasleikkaustakin, -> uusi veronkasvu OK

Leikkaus

Mikko Wilen , Kemiönsaari, mustikkaa vuodesta 2000, aloitus Aino & Alvar & NB, sato ollut reilu 2 kg/pensas.

- ”Olisi pitänyt aloittaa 4 vuotta sitten”.
- Istutus 80 cm:n välein -> aitamainen -> vaikea poimia, vaikea leikata -> harvempi istutus 1,0 -1,2 m taimiväli.
- 4800 pensasta = 4 kk/hlö
- Alussa sekätöörit + akkusakset. Raivaussahaakin käytetty: vioituksia taimille, kankaalle, putkille. Karkea leikkaus akkusaksilla, hienosäätö sekätööreillä.
- Lähde: Luento HML:n kaamosmarjassa 12/11.